

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative

(cadru conex la Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin faptele ilicite comise în procesele penale și contravenționale)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea actului normativ
Proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (cadru conex la Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin faptele ilicite comise în procesele penale și contravenționale) a fost elaborat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1 Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Elaborarea prezentului proiect de act normativ este condiționată de promovarea unei noi legi privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin faptele ilicite comise în procesele penale și contravenționale, care are drept finalitate eficientizarea mecanismului compensator. Astfel, datorită faptului că prin noile reglementări se creează un cadru legal nou, este necesar a fi ajustat și cadrul conex al acesteia. Prin urmare, proiectul urmărește crearea conexiunii dintre lege-cadru, menționată supra și actele normative conexe domeniului reglementat, pentru a facilita implementarea noilor prevederi ale legii nominalizate.
2.2 Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Repararea prejudiciilor cauzate prin faptele ilicite ale instanței de judecată, organului de urmărire penală, procuraturii precum și altor subiecți prevăzuți de lege rămâne a fi o problemă actuală și de un interes sporit. În pofida numărului sporit de fapte ilicite comise în procesele penale și contravenționale, dar și a necesităților de aplicare în practică a legislației din acest domeniu, instituția reparării prejudiciilor cauzate persoanei în cadrul acestor procese a scos în evidență mai multe deficiențe legislative și aspecte problematice. Astfel, raționamentele expuse au generat crearea unui nou cadru legislativ privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin faptele ilicite comise în procesele penale și contravenționale. Prin urmare, prezentul proiect de lege este esențial pentru asigurarea unui cadru legislativ coerent și funcțional, în conformitate cu legea de bază, având drept scop prevenirea practicilor neuniforme și a neconcordanțelor legislative, fapt ce va contribui la consolidarea statului de drept și la protejarea drepturilor cetățenilor.
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
Proiectul de act normativ presupune modificarea a 5 acte normative conexe cu Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin faptele ilicite comise în procesele penale și contravenționale.

Printre actele normative ce urmează a fi modificate este **Codul civil nr. 1107/2002** și **Codul de procedură civilă nr. 225/2003**, care reglementează temeiurile de răspundere a statului pentru prejudiciul cauzat prin fapte ilicite în procesele penale și contravenționale. Astfel, prin proiect se ajustează cadru legal pentru răspunderea statului în cazurile de prejudicii cauzate prin fapte ilicite în procese penale și contravenționale.

De altfel, proiectul intervine cu modificări în scopul asigurării unei concordanțe legislative și în **Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003**.

Astfel, prin aceste reglementări, legislația procesual penală va contribui la protejarea drepturilor și interesele persoanelor afectate în procesul penal. Victimele au la dispoziție mecanisme legale pentru a obține despăgubiri și pentru a-și restabili drepturile în fața statului.

Totodată, proiectul de act normative propus aduce un element de noutate esențial în reglementarea **Codul contravențional nr. 218/2008**, prin introducerea unor dispoziții clare și expres definite referitoare la repararea prejudiciului cauzat prin faptele ilicite comise în cadrul proceselor contravenționale. Această inițiativă urmărește să îmbunătățească cadrul legislativ existent și să asigure o mai bună protecție a drepturilor persoanelor afectate de acțiunile autorităților.

În prezent, cadrul legislativ în domeniul contravențional nu conține reglementări privind repararea prejudiciului. Această lipsă generează confuzii și inegalități în aplicarea legii, afectând încrederea cetățenilor în sistemul de justiție. Proiectul propus își propune să elimine această lacună, oferind astfel un mecanism clar și accesibil pentru persoanele prejudiciate prin faptele ilicite ale subiectului responsabil în temeiul legii în procesele contravenționale.

Proiectul intervine și unele ajustări tehnice și în **Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură** în scopul concordanței legislative.

Reieșind din faptul că prezentul proiect de lege a fost elaborat în vederea ajustării cadrului normativ conex *Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin faptele ilicite comise în procesele penale și contravenționale*, se propune acesta să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Acest fapt este necesar pentru a facilita buna implementare a prevederilor legii-cadru.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Pentru înlăturarea deficiențelor descrise în secțiunea 2.2 și soluționarea problemelor invocate nu există opțiuni alternative.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1 Impactul asupra sectorului public

Proiectul legii pentru modificarea unor acte normative(*cadru conex la Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin faptele ilicite comise în procesele penale și contravenționale*) va aduce beneficii semnificative în ceea ce privește eficiența, transparența și accesibilitatea justiției. Mai mult ca atât, prezentul proiect va avea un impact semnificativ asupra sectorului public, or, acesta va responsabiliza actorii justiției de a acționa diligent și în conformitate cu legea.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Pentru implementarea prevederilor prezentului proiect nu va fi necesară alocarea unor sume de bani suplimentare din contul bugetului de stat.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Nu este aplicabil.
4.4. Impactul social
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Acest proiect de act normativ va asigura o conexiunii dintre lega-cadru, menționată supra și actele normative conexe domeniului reglementat, pentru a facilita implementarea noilor prevederi ale legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat în procesele penale și contravenționale. Astfel, acest cadru legislativ va spori eficiența mecanismului de compensare de către stat a prejudiciului cauzat prin faptele ilicite comise în procesele penale și contravenționale precum și va ridica gradului de satisfacție echitabilă a prejudiciului cauzat în urma acestora fapte. Proiectul de lege are potențialul de a aduce beneficii semnificative din punct de vedere social, prin asigurarea compensației pentru prejudiciile cauzate de faptele ilicite în cadrul proceselor penale și contravenționale. Dacă va fi implementat și aplicat corect, poate contribui la consolidarea încrederii în sistemul judiciar, la reducerea discriminării și la îmbunătățirea restabilirea de viață pentru persoanele afectate.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.
5. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În conformitate cu art. 20 [etapele principale ale legiferării] din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i>, a fost publicat, pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, la compartimentul <i>Transparența decizională</i>, directoriul <i>Registrul proiectelor de acte normative</i> anunțul privind inițierea procesului de elaborare a prezentului proiect la următorul link: https://shorturl.at/dACPQ. Totodată, în scopul respectării prevederilor <i>Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional</i>, pe platforma www.particip.gov.md, la fel a fost plasat anunțul privind inițierea elaborării unui proiect de act normativ pentru îmbunătățirea mecanismului de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești la următorul link: https://shorturl.at/BKPQY.. Proiectul urmează a fi avizat și consultat de către autoritățile interesate din sectorul justiției precum și societatea civilă. Totodată, proiectul urmează a fi plasat

pe pagina web oficială a Ministerului Justiției (compartimentul „Transparența decizională”, directoriul „Proiecte transmise spre coordonare”)și pe platforma www.particip.gov.md.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Adoptarea prezentului proiect de act normativ nu va necesita operarea unor modificări în cuprinsul altor acte normative.

Secretar de stat

/semnat electronic/

Stanislav COPEȚCHI